

calendari escolar

del medi ambient

2009/2010



Diputació
Barcelona

Àrea de Medi Ambient

setembre

Sense els gasos amb efecte d'hivernacle la temperatura mitjana del planeta estaria al voltant dels 18°C sota zero!

Sense la calor que retenen la nostra vida no seria possible, si més no, tal com la coneixem.

Però ALERTA! En els últims anys els gasos amb efecte d'hivernacle estan augmentant molt ràpidament, a causa principalment de les activitats humanes i això està fent que la Terra s'escalfi moltíssim!

En veurem les conseqüències al llarg del curs...

L'efecte d'hivernacle

	1 dimarts	2 dimecres	3 dijous	4 divendres	5 dissabte	6 diumenge
7 dilluns	8 dimarts  Dia Internacional de l'Alfabetització	9 dimecres	10 dijous	11 divendres  Diada Nacional de Catalunya	12 dissabte	13 diumenge
14 dilluns	15 dimarts	16 dimecres  Dia Internacional per a la Protecció de la Capa d'Ozó	17 dijous	18 divendres	19 dissabte	20 diumenge
21 dilluns  Dia Internacional de la Pau	22 dimarts  Dia Europeu Sense Cotxes	23 dimecres  Dia Internacional contra l'Explotació Sexual i el Tràfic de Dones	24 dijous	25 divendres	26 dissabte	27 diumenge  Dia Mundial del Cor
28 dilluns	29 dimarts	30 dimecres				

octubre

Al llarg de la història, la Terra ha estat poblada per éssers fascinants i misteriosos: dinosaures, rèptils voladors, amfibis gegants, etc. Encara que van desaparèixer en diferents períodes, totes les grans extincions de la història del nostre planeta tenen una cosa en comú...

I és que totes elles van ser causades per canvis bruscs en el clima, ja sigui com a conseqüència de l'activitat volcànica, dels impactes de meteorits o glaciacions, entre d'altres.

Els canvis climàtics al llarg de la història

			dijous 1	divendres 2	dissabte 3	diumenge 4
				 Dia Internacional de la Gent Gran		
dilluns 5	dimarts 6	dimecres 7	dijous 8	divendres 9	dissabte 10	diumenge 11
 Dia Mundial dels Professors  Dia Mundial de l'Hàbitat			 Dia de l'Anar a Peu a l'Escola	 Dia Mundial del Correu	 Dia Mundial de la Salut Mental  Dia Mundial contra la Pena de Mort  Dia Mundial de la Vista	
dilluns 12	dimarts 13	dimecres 14	dijous 15	divendres 16	dissabte 17	diumenge 18
		 Dia Internacional per a la Reducció de Desastres Naturals		 Dia Mundial de l'Alimentació	 Dia Mundial contra el Dolor  Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa	
dilluns 19	dimarts 20	dimecres 21	dijous 22	divendres 23	dissabte 24	diumenge 25
 Setmana del Desarmament					 Dia de les Nacions Unides  Dia Mundial d'Informació sobre el Desenvolupament	
dilluns 26	dimarts 27	dimecres 28	dijous 29	divendres 30	dissabte 31	

novembre

Cada dia, molts cops sense que ens n'adonem, s'emeten grans quantitats de gasos efecte d'hivernacle al nostre voltant. La indústria, els cotxes, els productes que consumim o activitats com la ramaderia i l'agricultura, contribueixen a escalfar el planeta. En canvi, els boscos i els oceans són els nostres aliats en la lluita contra el canvi climàtic, ja que absorbeixen grans quantitats de CO₂, el gas d'efecte d'hivernacle que els humans emetem amb més quantitat.

A favor

o en contra!



dilluns	2	dimarts	3	dimecres	4	dijous	5	divendres	6	dissabte	7	diumenge	8
		 Dia Mundial de la Usabilitat						 Dia Internacional per a la Prevenció de l'Explotació del Medi Ambient en la Guerra i els Conflictes Armats					
dilluns	9	dimarts	10	dimecres	11	dijous	12	divendres	13	dissabte	14	diumenge	15
		 Dia Mundial de la Ciència al Servei de la Pau i el Desenvolupament											
dilluns	16	dimarts	17	dimecres	18	dijous	19	divendres	20	dissabte	21	diumenge	22
 Dia Internacional per la Tolerància								 Dia Mundial de la Infància		 Dia Mundial de la Televisió			
dilluns	23 30	dimarts	24	dimecres	25	dijous	26	divendres	27	dissabte	28	diumenge	29
				 Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra la Dona						 Dia sense compres		 Dia Internacional de la Solidaritat amb el Poble Palestí	

desembre

Què amenaça l'ós polar?

Qui emet més metà?

Com ha de ser la bossa de la compra?

descobreix els enigmes del canvi climàtic

Esbrina els missatges que s'amaguen darrere d'aquestes preguntes! Aprendreàs algunes de les veritats sobre el canvi climàtic!



dimarts	1	dimecres	2	dijous	3	divendres	4	dissabte	5	diumenge	6		
	 Dia Mundial de la Lluita contra la SIDA		 Dia Internacional de l'Abolició de l'Esclavitud		 Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat				 Dia Internacional dels Voluntaris per al Desenvolupament Econòmic i Social				
dilluns	7	dimarts	8	dimecres	9	dijous	10	divendres	11	dissabte	12	diumenge	13
	 Dia Internacional de l'Aviació Civil						 Dia dels Drets Humans					 Dia Internacional de la Ràdio i la Televisió en favor de la Infància	
dilluns	14	dimarts	15	dimecres	16	dijous	17	divendres	18	dissabte	19	diumenge	20
									 Dia Internacional del Migrant				
dilluns	21	dimarts	22	dimecres	23	dijous	24	divendres	25	dissabte	26	diumenge	27
									 NADAL				
dilluns	28	dimarts	29	dimecres	30	dijous	31						
							 FI D'ANY						

gener

I què si el clima canvia?

T'has preguntat què passarà si la Terra segueix escalfant-se sense parar? Algunes de les conseqüències del canvi ja són aquí: sequeres i onades de calor en alguns indrets, augment del nivell del mar, huracans i tempestes virulentes, desglaç i inundacions en altres zones. Com més augmenti la temperatura, més freqüents i imprevisibles resultaran aquests fenòmens.

				divendres 1	dissabte 2	diumenge 3
dilluns 4	dimarts 5	dimecres 6  Diada de Reis	dijous 7	divendres 8	dissabte 9	diumenge 10
dilluns 11	dimarts 12	dimecres 13	dijous 14	divendres 15	dissabte 16	diumenge 17
dilluns 18	dimarts 19	dimecres 20	dijous 21	divendres 22	dissabte 23	diumenge 24
dilluns 25	dimarts 26	dimecres 27  Dia Internacional de Commemoració de les Victimes de l'Holocaust	dijous 28	divendres 29	dissabte 30  Dia Escolar de la No-Violència i la Pau	diumenge 31

febrer

El nivell del mar va pujar 17 cm durant el segle XX i es preveu que continuï augmentant entre 50 i 100 cm més per al 2100, és a dir, 50 cm, si reduïm les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i 100, si no ho aconseguim. Això amenaçarà les illes, els deltes i les zones costaneres, i, juntament amb això, la seva riquesa i bellesa i les persones que hi viuen o en depenen per subsistir.

Si el nivell del mar
augmenta...

dilluns	1	dimarts	2	dimecres	3	dijous	4	divendres	5	dissabte	6	diumenge	7
dilluns	8	dimarts	9	dimecres	10	dijous	11	divendres	12	dissabte	13	diumenge	14
						 Dia Mundial del Malalt						 Dia Europeu de la Salut Sexual	
dilluns	15	dimarts	16	dimecres	17	dijous	18	divendres	19	dissabte	20	diumenge	21
												 Dia Internacional de la Llengua Materna	
dilluns	22	dimarts	23	dimecres	24	dijous	25	divendres	26	dissabte	27	diumenge	28

març

Moltes espècies estan en perill d'extinció com a conseqüència del canvi climàtic, i els hàbitats de molts animals i plantes estan amenaçats.

Per exemple, es creu que si el desglaç continua l'ós polar podria desaparèixer de la Terra en menys de 50 anys! Tot això és un greu problema per als éssers humans.



I és que, com que a la natura tot està relacionat, cada cop que desapareix una espècie, la resta d'éssers ens tornem més vulnerables!

Vida amenaçada arreu del planeta

Endevinalles molt animals

Tinc el cap petit perquè la distància me l'ha empetitit. I si em vols observar ben amunt hauràs de mirar. Qui sóc?

Pel desert corre la fama que no em sé treure el pijama. Qui sóc?

dilluns 1	dimarts 2	dimecres 3	dijous 4	divendres 5	dissabte 6	diumenge 7
dilluns 8  Dia de la Dona Treballadora	dimarts 9	dimecres 10	dijous 11	divendres 12	dissabte 13	diumenge 14  Dia Europeu per a la Prevenció del Risc Cardiovascular  Dia Mundial del Son
dilluns 15  Dia Mundial dels Drets del Consumidor	dimarts 16	dimecres 17	dijous 18	divendres 19	dissabte 20	diumenge 21  Dia Internacional de l'Eliminació de la Discriminació Racial
dilluns 22  Dia Mundial de l'Aigua	dimarts 23  Dia Meteorològic Mundial	dimecres 24  Dia Mundial de la Tuberculosi	dijous 25  Dia Internacional de Solidaritat amb el Personal Detingut i Desaparegut	divendres 26	dissabte 27	diumenge 28
dilluns 29	dimarts 30	dimecres 31	Una pedra que camina lenta com la padrina. Sense ser pedra, té quatre cames i no és ovella, pon ous i no és gallineta. Què és?			

maig

Alimenta't equilibradament per ajudar el clima

Menjar carn en excés o alimentar-se únicament de productes càrnics no és bo per a la salut, però tampoc per al clima! A banda del diòxid de carboni, hi ha altres gasos que contribueixen a l'efecte d'hivernacle. Un d'aquests gasos és el metà, que reté vint vegades més la calor que el CO₂.

El sector ramader és un dels principals responsables de l'augment de les emissions de metà, un gas que es forma en els llargs estómacs

d'alguns animals, principalment dels remugants

(vaques, ovelles i cabres). A més, la desforestació

associada a la necessitat de terrenys perquè hi

pasturi el bestiar contribueix encara més a agreujar

el canvi climàtic. Per tant, una bona manera d'ajudar

el clima és no abusar de la carn

i combinar la dieta

amb altres aliments d'origen vegetal,

com verdures, fruita o cereals.

dilluns 3 Dia Mundial de la Llibertat de Premsa	dimarts 4 Dia Mundial de l'Asma	dimecres 5	dijous 6	divendres 7	dissabte 8 Dia Internacional dels Treballadors	diumenge 9
dilluns 10	dimarts 11	dimecres 12	dijous 13	divendres 14 Dia Mundial de la Hipertensió	dissabte 15 Dia Internacional de la Família	diumenge 16
dilluns 17 Dia Mundial de les Telecomunicacions Dia d'Internet	dimarts 18 Dia Internacional dels Museus	dimecres 19	dijous 20	divendres 21 Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i el Desenvolupament	dissabte 22 Dia Internacional de la Diversitat Biològica	diumenge 23
dilluns 24 31 Dia Europeu dels Parcs Naturals Dia Mundial Sense Tabac	dimarts 25 Dia d'Àfrica	dimecres 26	dijous 27 Setmana de Solidaritat amb els Pobles dels Territoris no Autònoms	divendres 28 Dia Nacional de la Nutrició	dissabte 29	diumenge 30

juny

Actua en favor del clima

Cada dia tens un munt d'oportunitats per actuar en contra del canvi climàtic. El moment és ara i el lloc és aquí! Encara hi som a temps, si ens posem a actuar des d'ara mateix. Tu decideixes quin és el futur que vols per a aquest planeta que ens sosté i ens alimenta i que, en definitiva, ens ha donat la vida!

Tu decideixes quin és el futur que vols per a tu!



dimarts	1	dimecres	2	dijous	3	divendres	4	dissabte	5	diumenge	6		
						 Dia Internacional dels Nens Innocents Victimes d'Agressió		 Dia Mundial del Medi Ambient					
dilluns	7	dimarts	8	dimecres	9	dijous	10	divendres	11	dissabte	12	diumenge	13
												 Dia Europeu de la Prevenció del Càncer de Pell	
dilluns	14	dimarts	15	dimecres	16	dijous	17	divendres	18	dissabte	19	diumenge	20
 Dia Mundial del Donant de Sang		 Dia Mundial de la Presa de Consciència de l'Abús i el Maltractament en la Vellesa				 Dia Mundial de la Lluita contra la Desertificació i la Sequera						 Dia Mundial del Refugiad	
dilluns	21	dimarts	22	dimecres	23	dijous	24	divendres	25	dissabte	26	diumenge	27
										 Dia Internacional de la Lluita contra l'Abús i el Tràfic Il·licit de Drogues			
										 Dia Internacional de Suport a les Victimes de la Tortura			
dilluns	28	dimarts	29	dimecres	30								

Feu un llistat de propostes de petites solucions per al canvi climàtic i poseu-les en pràctica durant les vacances d'estiu! En tornar a l'escola podeu revisar, amb els amics i amigues, si heu mantingut el vostre compromís d'actuar contra el canvi climàtic.

Informació per al professorat

Avui dia, el canvi climàtic és una realitat fefaent, de la qual ja no hi ha cap dubte. Els fets parlen per si sols. Si bé és cert que ja no hi ha marxa enrere, i que molts dels canvis que s'han anat gestant al planeta en els últims anys són irreversibles, també és cert que, amb les nostres accions, encara podem modificar enormement el pronòstic i el curs dels esdeveniments futurs.

Amb aquest calendari volem contribuir a sensibilitzar els estudiants de primer, segon i tercer cicle de primària sobre la necessitat d'actuar a favor del clima. Totes i tots tenim un paper enorme davant d'aquesta realitat que ens afecta. I, per això, creiem que és important que els més joves puguin escollir, amb coneixement de causa, el planeta que volen per al seu futur.

Hem pensat el calendari com un punt de partida, un motiu que estimuli alumnat i professorat a l'acció i a seguir treballant en la preservació d'aquest planeta que sosté la vida. I és que, com diu la dita, "Tal faràs, tal trobaràs";

allò que fem a la Terra, tard o d'hora, acabarà repercutint sobre nosaltres mateixos i, per tant, els últims perjudicats o beneficiats de les nostres accions vers el medi serem, en definitiva, nosaltres mateixos.

Veureu que el calendari s'estructura en els nou mesos del curs acadèmic. En cada mes hi trobareu una imatge o un dibuix referent a algun dels aspectes que hem considerat rellevants amb relació al canvi climàtic, juntament amb una proposta d'activitat d'una periodicitat trimestral. En els casos que sigui necessari, s'ha inclòs un solucionari per validar les activitats.

Amb aquests continguts d'educació ambiental inclosos al llarg del curs, hem volgut proporcionar als alumnes informació bàsica sobre **què és** el canvi climàtic, **com** ens afecta i, finalment, **què** podem fer nosaltres per fer-hi front; en definitiva, **propostes d'acció**. Un fil estructural que coincideix amb els continguts de l'Agenda Escolar Europea del Medi Ambient i el Desenvolupament d'enguany, amb la qual es relaciona íntimament.

Així doncs, us remetem a la pàgina web de l'Agenda Escolar, <http://agendaescolar.diba.cat>, on trobareu orientacions conceptuals amb relació al canvi climàtic i propostes d'activitats que us podran ser útils per treballar a l'aula amb els alumnes. També hi trobareu propostes d'activitats d'educació ambiental diverses classificades per temes i explicacions sobre les diades d'interès internacional, que apareixen al llarg del curs.

Esperem que tant aquest calendari com la informació que podreu trobar al web siguin del vostre interès i ens ajudin a ser una mica més conscients de la necessitat d'actuar, ara i aquí.

Propostes d'activitats i solucionari



Informació de contacte

Secretaria Tècnica
Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
Carrer del Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 222
xarxasost@diba.cat
www.diba.cat/xarxasost
<http://agendaescolar.diba.cat>

Juny

- Solucions:
Exemples
- 1) Pujar a peu les escales en comptes d'agafar l'ascensor
 - 2) Utilitzar bombetes de baix consum
 - 3) Plantar un arbre i tenir cura del teu jardí
 - 4) Reciclar
 - 5) Utilitzar paper reciclat
 - 6) Regular el termòstat
 - 7) Evitar el consum fantasma
 - 8) Tancar les aixetes
 - 9) Anar a peu o en bicicleta
 - 10) Consumir responsablement

Desembre

- Solucions:
Qui emet més metà? Lava + ca (la vaca)
Què amenaça l'ós polar? "de" és glaç (desglaç)
Com ha de ser la bossa de la compra? "de" roba

Març

- Solucions:
Pel desert corre la fama que no em sé treure el pijama.
Qui sóc?
(la zebra)

- Tinc el cap petit perquè la distància me l'ha empetitit.
I si em vols observar ben amunt hauràs de mirar.
Qui sóc?
(la girafa)

- Una pedra que camina lenta com la padrina.
Sense ser pedra, té quatre cames i no és ovella, pon ous i no és gallineta.
Què és?
(la tortuga)

Inventeu, vosaltres mateixos, endevinalles d'animals en perill d'extinció. Si l'escola té web, podeu penjar-les perquè altres puguin trencar-se les banyes i passar una bona estona tot jugant! També les podeu penjar en paper pels passadissos de l'escola o a l'aula.



Diputació
Barcelona

Àrea de Medi Ambient



**Diputació
Barcelona**

Àrea de Medi Ambient

Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 485
gs.media@diba.cat
www.diba.cat/mediambient